

การพัฒนานักศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรมด้านจิตอาสา

บทนำ

คุณธรรม จริยธรรม มีความสำคัญต่อวิชาชีพพยาบาล คุณธรรม จริยธรรม มีหลายด้าน เช่น ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย มีจรรยาบรรณ และจิตอาสา เป็นคุณธรรม จริยธรรมที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี กำหนดให้เป็นคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจากวิทยาลัยฯ ได้กำหนดอัตลักษณ์ของบัณฑิต “บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” หมายถึง การให้บริการที่เป็นมิตร มีความรัก ความเมตตา ใส่ใจในปัญหาและความทุกข์ของผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง ให้บริการตามปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการที่เป็นจริง โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการเป็นหลัก มีจุดเด่นคือ “ผลิตพยาบาลเพื่อชุมชน ที่มีการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” หมายถึง บัณฑิตจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี มีความรู้ และสมรรถนะสูง โดยบัณฑิตพยาบาลจะมีคุณลักษณะที่ถึงพร้อมด้วย ๓ องค์ประกอบดังนี้ ๑) คุณภาพตามมาตรฐานอุดมศึกษา ๒) มีความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการพยาบาลอย่างโดดเด่น ๓) มีความเข้าใจ และเข้าถึงระบบสุขภาพของชุมชน สามารถให้บริการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ โดยกลุ่มกิจการนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี มีพันธกิจที่ต้องรับผิดชอบคือ ร่วมผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ และจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยฯ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การผลิตบัณฑิตมีคุณภาพสูง มีความโดดเด่นทางวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และมีอัตลักษณ์สุขภาพที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน ภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม เมื่อวิเคราะห์องค์กรและหน่วยงาน พบว่า วิทยาลัย มีจุดแข็งคือผู้บริหารสูงสุดมีเข้มแข็ง และวิสัยทัศน์ในการทำงานอย่างชัดเจนที่จะพัฒนางาน มีผลงาน ที่ประจักษ์ และโดดเด่นในการบริหารแบบบูรณาการร่วมกับเครือข่ายที่พัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของเครือข่าย แต่ขณะเดียวกันวิทยาลัยฯ มีภาวะคุกคามในเรื่องสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดสังคมบริโภคนิยมสังคมออนไลน์ทำให้นักศึกษา ใช้เวลาว่างไม่เหมาะสม ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ไม่คุ้มค่า สนใจการเรียน ทำงานน้อยลง ดังนั้น การที่จะทำให้นักศึกษาพยาบาลใช้เวลาว่างให้เหมาะสม พัฒนาสังคม สร้างสิ่งดีงาม คือการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาให้มีจิตอาสาเพิ่มมากขึ้น การพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้มีจิตอาสาจึงมีความสำคัญยิ่ง ดังนั้นกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาจึงได้จัดการความรู้เรื่องการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรมด้านนี้ขึ้น โดยมีการประชุมแลกเปลี่ยนรู้กับคณาจารย์ที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์ในด้านการจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีจิตอาสา ได้แก่ อาจารย์พิสมัย อาจารย์จิราภรณ์ อาจารย์ดร.วิราวรรณ อาจารย์ปาริฉัตร อาจารย์สิทธิ อาจารย์กาญจนา อาจารย์วิรดา อาจารย์วิภาดา ประชุมแลกเปลี่ยน ผลการจัดการความรู้ครั้งนี้ นำเสนอตามลำดับดังนี้

ลักษณะนักศึกษาพยาบาลที่มีจิตอาสา

ลักษณะของนักศึกษาพยาบาล ที่มีคุณธรรม จริยธรรมด้านจิตอาสานั้น แต่ละชั้นปี ได้กำหนดคุณลักษณะของจิตอาสาไว้ดังนี้

๑. เข้าใจตนเองและผู้อื่น
๒. เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
๓. เสียสละ ร่วมแรงร่วมใจ
๔. มีจิตสาธารณะ

วิธีการทำให้นักศึกษามีจิตอาสา

การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตอาสาให้เกิดขึ้นกับนักศึกษานั้น สามารถดำเนินการได้ด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ ๑) กิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดโดยวิทยาลัยฯ รับผิดชอบโดยงานกิจกรรมนักศึกษา และ ๒) จัดโดยสโมสรนักศึกษา โดยชมรมจิตอาสา

สำหรับงานกิจกรรมนักศึกษา มีการออกแบบกิจกรรมให้นักศึกษามีจิตอาสา โดยมีหลักคิดคือค้นหาต้นแบบของผู้มีจิตอาสา และสร้างแรงบันดาลใจและให้เห็นคุณค่าของการเป็นผู้ให้ ขั้นตอนดังนี้

๑. วางแผนงาน/โครงการเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตอาสา โดยออกแบบกิจกรรมดำเนินงานที่ให้สร้างโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงถึงความเป็นผู้มีจิตอาสาได้อย่างอิสระ เช่น
 - ๑.๑ การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองช่วยเหลือผู้อื่น
 - ๑.๒ การศึกษาทำความเข้าใจผู้อื่น
 - ๑.๓ การให้นักศึกษาได้ไปเห็นบริบทความเป็นจริงของชีวิต เพื่อจะได้เข้าใจผู้อื่น
๒. ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ
๓. ประเมินผลว่านักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมด้านจิตอาสมากน้อยอย่างไร

การสร้างจิตอาสา จัดโดยสโมสรนักศึกษา รับผิดชอบโดยชมรมจิตอาสา

ครูออกแบบพัฒนานักศึกษาก่อน เมื่อนักศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีจิตอาสา นักศึกษาก็จะนำคุณลักษณะนี้ไปใช้ในการให้บริการกับประชาชน/ผู้รับบริการ โดยนำความรู้และประสบการณ์นั้นไปวางแผนโดยชวนเพื่อนๆ นักศึกษามาร่วมจัดกิจกรรมในรูปแบบของกิจกรรม/โครงการ โดยดำเนินการภายใต้ชมรมจิตอาสา หลังจากนั้น เมื่อไปเรียนในรายวิชาทางด้านการพยาบาลก็จะนำประสบการณ์

การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมด้านจิตอาสา

ผู้ประสานรายวิชาและทีมผู้สอนได้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้มีจิตอาสาในการดูแลผู้ป่วย/ผู้รับบริการ โดยมีวิธีการดังนี้

๑. ศึกษาลักษณะวิชา ถึงความเหมาะสมที่จะนำไปออกแบบพัฒนานักศึกษา โดยลักษณะวิชาพื้นฐานทางการพยาบาลหรือวิชาชีพพยาบาลโดยกำหนดวัตถุประสงค์รายวิชาเพิ่มเติมในเรื่องการมีจิตอาสา
๒. จัดทำใบงานที่มีวัตถุประสงค์ใบงานในเรื่องของส่งเสริมคุณลักษณะด้านจิตอาสา โดยงานที่ให้ปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ออกแบบให้นักศึกษาปฏิบัติคือให้บริการเยี่ยมบ้าน/ดูแลผู้ป่วยตามตารางเวลาที่รายวิชากำหนดและไปเยี่ยมเองนอกตารางเรียนอย่างอิสระด้วยจิตอาสา
๓. ประเมินคุณลักษณะด้านจิตอาสาด้วยการสังเกตจากบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษา

กล่าวโดยสรุปคุณธรรม จริยธรรมด้านจิตอาสา จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรผ่านประสบการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังให้เป็นคุณธรรมพื้นฐานประจำตัวที่ใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติกรพยาบาล

บรรณานุกรม

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชบุรี แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาลัยพยาบาลบรม
ราชชนนีนครราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๕๙- ๒๕๖๓)